

Saksprotokoll

Vurdering av egenkapital i AtB AS

Arkivsak-dok. 202449099
Saksbehandler Elise Aksnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget 2023-2027	26.11.2024	265/24
Fylkesting 2023-2027	11.12.2024	140/24

Fylkesting 2023-2027 har behandlet saken i møte 11.12.2024 sak 140/24

Fylkestingets vedtak

1. Fylkestinget vedtar at AtBs behov for egenkapital må ses i sammenheng med den styring og kontroll fylkeskommunen som eier ønsker å ha overfor selskapet. Fylkestinget ber fylkesdirektøren i forbindelse med revidering av eierstrategien for selskapet utrede og anbefale en styringsrelasjon mellom AtB og fylkeskommunen rundt hvordan større uplanlagte/uforutsette økonomiske hendelser skal håndteres. Fylkesdirektøren må i forbindelse med dette arbeidet spesifisere nærmere hvilket nivå egenkapitalen og/eller garantiene bør være på for å sikre det økonomiske handlingsrommet og den økonomiske soliditeten som selskapet trenger i den foreslåtte styringsrelasjonen.

2. Fylkestinget er innforstått med at så lenge AtB har en egenkapital på dagens nivå, så ligger det en betydelig utfordring for selskapet i å kunne håndtere større uplanlagte eller uforutsette hendelser innenfor egen økonomi. Dette fordrer at fylkeskommunen og AtB fortsatt må samhandle tett når større kostnads- og inntektsendringer oppstår. Forhold og hendelser som utløser behov for ekstra tilskudd og/eller kostnadsreduserende tiltak vil derfor fortsatt måtte håndteres løpende i fylkestinget.

Behandling

Per Ervik (Pp), Niklaus Haugrønning (H), Amund Lein (H), Daniel Stensland (H) og Oskar Lindstad (A) deltok ikke i behandlingen av saken. 54 representanter var tilstede.

Alternativt forslag fremmet av Hanne Lise Fahsing (R) på vegne av R:

1. Fylkestinget vedtar å ikke øke egenkapitalen til AtB AS
2. Fylkeskommunen og AtB må samhandle tett når større kostnads- og inntektsendringer oppstår. Forhold og hendelser som utløser

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

behov for ekstra tilskudd og/eller kostnadsreducerende tiltak vil derfor fortsatt måtte håndteres løpende i fylkestinget.

Votering

Alternativ votering	
• Fylkesutvalgets innstilling	52 stemmer (A, H, FrP, SV, KrF, Sp, V, INP, MDG, Pp)
• Alternativt forslag fra Hanne Lise Fahsing (R)	2 stemmer (R)
	Innstillingen ble vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget vedtar at AtBs behov for egenkapital må ses i sammenheng med den styring og kontroll fylkeskommunen som eier ønsker å ha overfor selskapet. Fylkestinget ber fylkesdirektøren i forbindelse med revidering av eierstrategien for selskapet utrede og anbefale en styringsrelasjon mellom AtB og fylkeskommunen rundt hvordan større uplanlagte/uforutsette økonomiske hendelser skal håndteres. Fylkesdirektøren må i forbindelse med dette arbeidet spesifisere nærmere hvilket nivå egenkapitalen og/eller garantiene bør være på for å sikre det økonomiske handlingsrommet og den økonomiske soliditeten som selskapet trenger i den foreslåtte styringsrelasjonen.

2. Fylkestinget er innforstått med at så lenge AtB har en egenkapital på dagens nivå, så ligger det en betydelig utfordring for selskapet i å kunne håndtere større uplanlagte eller uforutsette hendelser innenfor egen økonomi. Dette fordrer at fylkeskommunen og AtB fortsatt må samhandle tett når større kostnads- og inntektsendringer oppstår. Forhold og hendelser som utløser behov for ekstra tilskudd og/eller kostnadsreducerende tiltak vil derfor fortsatt måtte håndteres løpende i fylkestinget.

Arkivsak-dok. 202449099-1
Saksbehandler Elise Aksnes

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaksnr
Fylkesutvalget 2023-2027	26.11.2024	266/24
Fylkesting 2023-2027	11.12.2024	

Vurdering av egenkapital i AtB AS

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Fylkestinget vedtar at AtBs behov for egenkapital må ses i sammenheng med den styring og kontroll fylkeskommunen som eier ønsker å ha overfor selskapet. Fylkestinget ber fylkesdirektøren i forbindelse med revidering av eierstrategien for selskapet utrede og anbefale en styringsrelasjon mellom AtB og fylkeskommunen rundt hvordan større uplanlagte/uforutsette økonomiske hendelser skal håndteres. Fylkesdirektøren må i forbindelse med dette arbeidet spesifisere nærmere hvilket nivå egenkapitalen og/eller garantiene bør være på for å sikre det økonomiske handlingsrommet og den økonomiske soliditeten som selskapet trenger i den foreslåtte styringsrelasjonen.
2. Fylkestinget er innforstått med at så lenge AtB har en egenkapital på dagens nivå, så ligger det en betydelig utfordring for selskapet i å kunne håndtere større uplanlagte eller uforutsette hendelser innenfor egen økonomi. Dette fordrer at fylkeskommunen og AtB fortsatt må samhandle tett når større kostnads- og inntektsendringer oppstår. Forhold og hendelser som utløser behov for ekstra tilskudd og/eller kostnadsreduserende tiltak vil derfor fortsatt måtte håndteres løpende i fylkestinget.

Carl-Jakob Midttun
fylkesdirektør

Konrad Pütz
direktør for samferdsel

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Sluttrapport fra PwC – Vurdering av AtB AS sitt behov for egenkapital

Andre refererte dokumenter i saken:

- Eiermelding 2023 [FT-sak 56/24](#)
- Eierstrategi av 2020 [FT-sak 83/20](#) og [FT-sak 115/20](#)

Sammendrag:

Styret har uttrykt behov for styrking av egenkapitalen i AtB AS. PwC har etter oppdrag fra fylkesdirektøren levert en rapport med sin vurdering av behovet. PwC har gjort en finansiell analyse av AtB og konkluderer med at en høyere egenkapital ville gitt AtB større økonomisk bærekraft og evne til å håndtere uforutsatte hendelser uten å måtte involvere eier. PwC er tydelig på at det er vanskelig å gi et entydig svar på hva AtBs egenkapital bør være, siden balansegangen mellom økonomisk selvstendighet og fylkeskommunens politiske måloppnåelse er utfordrende. Fylkesdirektøren anbefaler at det blir en videre prosess i forbindelse med revidering av eierstrategi for AtB i 2025, hvor det må gjøres noen prinsipielle valg knyttet til styringsrelasjonen mellom AtB og fylkeskommunen. I dette arbeidet må fylkesdirektøren også spesifisere hvilket nivå egenkapitalen og/eller eventuelle garantier bør være på for å sikre det handlingsrom og den soliditet som AtB trenger i foreslått styringsrelasjon.

Bakgrunn:

Styret i AtB AS signaliserte, senest i forbindelse med [FT-sak 56/24 eiermelding for AtB 2023](#), et behov for en styrking av selskapets egenkapital. I fylkestingets behandling av saken ble det vedtatt i punkt 1 at:

«Fylkestinget ber fylkesdirektøren komme tilbake med en sak der nivå på AtBs egenkapital vurderes».

Fylkesdirektøren har valgt å engasjere PwC for å få innspill til en slik vurdering. PwC ble bedt om å gjøre en helhetlig vurdering av om AtBs nåværende egenkapital er forsvarlig ut ifra risikoen ved og omfanget av selskapets samlede virksomhet og ansvar. Vurderingen tar hensyn til at selskapet er heleid av Trøndelag fylkeskommune. PwC ble også bedt om å gjøre en vurdering av ulike måter å gjøre selskapet mer robust på, eksempelvis anvendelse av garanti, ansvarlig lån og eventuelle andre modeller.

Denne saken oppsummerer de forhold som er kartlagt rundt AtBs egenkapitalbehov og foreslår en videre prosess for å ivareta selskapets og fylkeskommunens interesser.

Faktiske opplysninger:

AtBs begrunnelse for styrking av egenkapitalen

I eiermeldingen for 2023 anbefaler styret i AtB at selskapets egenkapital økes fra dagens nivå på 96 millioner i egenkapital og 70 millioner kroner i buffer¹, totalt 166 millioner kroner, til 270 millioner kroner på kort sikt og inntil 350 millioner kroner innen 2029. I eiermeldingens punkt 11.1.3 argumenterer AtB for behovet på følgende måte:

«AtB vurderer at samlet nivå på egenkapital og buffere i form av tidligere mindreforbruk, er for lav vurdert opp mot omfang, risiko og ønsket robusthet. (...) Målsetningen med en styrket egenkapital er å sikre at AtB til enhver tid, også ved utfordrettede hendelser, som minimum tilfredsstillende aksjelovens krav til egenkapital. Et annet mål er at en styrket egenkapital vil gjøre selskapet mer robust med et økt økonomisk handlingsrom. En styrket egenkapital skal medføre at selskapet ikke trenger å be om økte tilskudd med påfølgende politisk behandling hver gang AtB kommer i situasjoner der kostnadene øker eller inntektene faller uforutsett gjennom et driftsår.»

Fylkesdirektøren har i løpet av høsten 2024 vært i dialog med administrasjonen i AtB, hvor AtB har fått mulighet til å legge frem sine betraktninger i saken. De har lagt vekt på at selv om de er offentlig eid og får tilskudd fra Trfk, så vurderer de at de likevel er eksponert for høy risiko i markedene de opererer i. AtB viser til at dette har vært spesielt merkbart de siste årene, hvor stor kostnadsvekst har vært utfordrende. AtB har begrunnet dette med ekstraordinære kostnadsøkninger de siste årene og kontraktsrettslig erstatningsansvar som kan oppstå i anbudsprosesser. AtB er også tydelig på hva konsekvensene vil bli dersom det ikke tas en beslutning om styrking av egenkapitalen: et begrenset handlingsrom for selskapet. Det vil medføre at utfordringer som dukker opp også fremover vil kreve tette prosesser opp mot fylkesadministrasjonen og politisk behandling for avklaring. AtB har i løpet av november signalisert at slik forslaget til handlings- og økonomiplan 2025 – 2028 foreligger vil det bety at mye av bufferen vil være brukt opp i løpet av 2025. AtB forventer utfordrende kostnadsnivåer videre fremover, ut fra erfaring med tilbud i andre regioner og at kommunal deflator er lavere enn endringene i kostnadsindeksene som AtB kompenserer operatørene etter. AtB trekker også frem utfordringene de opplever med at budsjettvedtak for kommende år skjer i desember, noe som gjør at styret i AtB sent får avklart rammene. En styrking av egenkapitalen/bufferen vil bidra til at AtB har mulighet til å avvende fylkestingets vedtak. En konsekvens dersom AtB ikke øker sin egenkapital vil kunne være at styret må vedta reduksjon i rutetilbud før budsjetttrammene er avklart.

AtB anbefaler at det i tidsrommet frem til egenkapitalsituasjonen er avgjort etableres en garanti som har som formål å sikre at selskapet kan håndtere uforutsette utfordringer inntil et varig og forsvarlig nivå på egenkapitalen er etablert.

¹ Buffer består av tidligere års mindreforbruk på 42,8 millioner kroner i region og 27,2 millioner kroner innenfor miljøpakkeområdet.

PwCs vurdering av egenkapitalbehovet

PwC leverte i september sin rapport som svar på fylkesdirektørens oppdrag (vedlegg 1). Rapportens hovedkonklusjoner tar innover seg kompleksiteten ved at AtB er et aksjeselskap og samtidig et offentlig heleid selskap med politiske formål. Balansegangen mellom selskapets økonomiske selvstendighet og fylkeskommunens politiske måloppnåelse er utfordrende. PwC er tydelig på at det er vanskelig å gi et entydig svar på hva AtBs egenkapital bør være. I rapporten diskuteres ulike mål knyttet til selskapets egenkapital, blant annet egenkapitalandel (egenkapital / total kapital) og egenkapital / driftsinntekter. PwC vurderer egenkapitalandel som et av de mest relevante målene for å vurdere hva som er et forsvarlig egenkapitalnivå for et aksjeselskap. Økonomisk teori anbefaler en egenkapitalandel på 20-30%. AtBs egenkapitalandel er på 22,1% med den bufferen AtB gikk inn i 2024 med, og 12,8% uten denne bufferen. Likevel må det faktum at AtB er et aksjeselskap med politiske formål hvor tilskudd utgjør en stor andel av inntektene tas i betraktning når man skal sette et mål på egenkapitalen.

Forhold som påvirker behovet for egenkapital

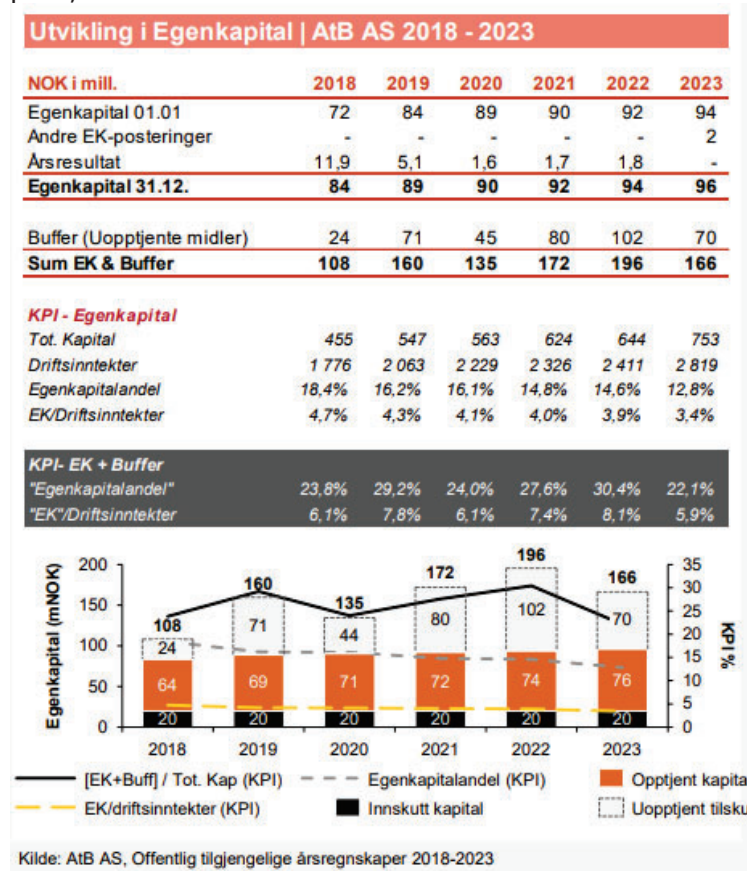
Figur 1 Egenkapitaltilførsel vs. opprettholdelse av fleksibel tilskuddsordning

Ifølge PwC er det mange hensyn som må balanseres i forholdet mellom AtB og Trfk. Figur 1 viser egenskaper ved egenkapitaltilførsel sammenlignet med å opprettholde dagens egenkapitalnivå og håndtere alle større økonomiske utfordringer politisk. Det vil i de fleste tilfeller dreie seg om ekstra tilskudd, garantier eller om det skal gjennomføres

kutt/kostnadsreduserende tiltak i tjenesteproduksjonen. Fylkesdirektøren vil benytte denne figuren i drøftingen av om det er behov for styrking av egenkapitalen.

Utvikling av egenkapitalen i AtB 2018 – 2023

Figur 2 (fra rapportens side 14) viser utviklingen i AtBs egenkapital fra 2018 til 2023. Den viser en lav vekst i perioden, sett opp mot både økningen i totalkapitalen og driftsinntektene. Det har underveis i arbeidet med PwC-rapporten vært diskutert om ikke også den omtalte bufferen bør være en del av det egenkapitalbildet som analyseres. Dette har ført til at nøkkeltallene både viser egenkapitalen for seg selv (nøkkeltallene på hvit bakgrunn) og nøkkeltall knyttet til egenkapital og buffer sammenlagt (på grå bakgrunn). Bufferen består av mindreforbruk fra tidligere år. Dette er i utgangspunktet eiers midler, men i praksis har disse de siste årene blitt håndtert som en del av AtBs arbeidskapital. Innenfor Miljøpakken er disse midlene en del av Miljøpakkens handlingsrom. I praksis har Miljøpakkens parter hatt tillit til at AtB disponerer disse midlene til å håndtere inntekts- og kostnadsvariasjoner innenfor drift kollektiv i miljøpakkeområdet. Fylkesdirektøren velger derfor å vurdere egenkapital og buffer i sammenheng. Nøkkeltallene viser en egenkapitalandel på 22,1% i 2023, en stor nedgang fra 30,4% i 2022 på grunn av at 30 millioner kroner av bufferen ble benyttet for å unngå kutt i rutetilbudet dette året. Egenkapital i % av driftsinntekter har hatt en topp i 2022 på 8,1% og laveste nivå i 2023 på 5,9%.

Figur 2 Utvikling i egenkapital i AtB 2018 - 2023

PwC har også gjort en benchmark (side 19 i rapporten) mot sammenlignbare selskaper som Kolumbus, Ruter og Agder kollektivtrafikk. Slik sammenligningen kommer fram i

rapporten kan det se ut som AtB kommer dårlig ut. PwC har i sin benchmark kun benyttet AtBs bokførte tall på egenkapitalen, og ikke hensyntatt bufferen i sine beregninger av nøkkeltallene. Dette gjør at de tabellene som er gjengitt i rapporten gir et noe skjevt bilde siden AtBs økonomiske reserver er høyere enn bokført egenkapital. Medregnet buffer er egenkapitalandelen til AtB 22,1%, Ruter har lavere med 21% og AKT og Kolumbus har høyere med henholdsvis 32% og 44% egenkapitalandel. Dette er sammenlignbare tall, siden AtB har bekreftet at de selskapene som de er sammenlignet med ikke regnskapsfører tidligere års mindreforbruk på denne måten.

Muligheter for å utvide kapitalen

I rapporten trekkes det frem ulike alternativer for å gjøre AtB mer robust:

- *Direkte tilførsel av kapital til AtB* som emisjon, direkte tilskudd fra Trfk, konvertering av gjeld til egenkapital, låneopptak eller garantier.
- *Strategiske grep* som kostnadsreduksjoner, effektivisering, nye inntektskilder og innovasjon.
- *Risikokartlegging, risikohåndtering, forsikring internkontroll, corporate governance.* Slike tiltak kan redusere risiko, gi bedre styring og kontroll og øke tilliten blant interessenter.

Rapporten har særlig sett på metoder for direkte tilførsel av kapital. PwC gir ikke noen konkrete anbefalinger, men forklarer at det kan være praktiske og juridiske utfordringer med noen av disse som må avklares i en videre prosess.

AtB har anbefalt at det etableres en garanti med formål om å sikre styrets handlingsplikt og gi nok til en forsvarlig politisk behandling ved ekstraordinære hendelser med store økonomiske effekter, inntil egenkapitalen er på ønsket nivå. De anbefaler at denne garantien bør beløpe seg til ca. 100 millioner kroner. Ifølge PwC-rapporten er det anledning for fylkeskommunen å stille garantier med lav risiko, helt begrenset og på nærmere vilkår, slik Trfk ved flere anledninger har gjort ved uplanlagte omstendigheter og utover det som er tatt inn i opprinnelig budsjettvedtak for det enkelte år.

Drøftinger:

AtB er gjort kjent med rapporten fra PwC og er orientert om fylkesdirektørens vurderinger i denne saken.

Fylkesdirektørens vurdering av egenkapitalsituasjonen i AtB

Utgangspunktet for fylkesdirektørens vurderinger er underoverskriftene i figur 1. Samtlige aspekter som er diskutert her vil bli sentrale i videre arbeid med revidering av den gjeldende eierstrategien ([FT-sak 83/20](#) og [FT-sak 115/20](#)) og prinsipper for eierstyring i fremtiden.

Økonomisk robusthet i selskapet vs. fleksibilitet for eier

Et AS må ha tilstrekkelig økonomisk robusthet til å kunne drives på en sunn måte og i tråd med aksjeloven. Aksjeloven § 3-4 sier at selskap til enhver tid skal ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

For selskap med stor risikoeksponering som utsetter kreditorer og eiere for stor risiko, kreves det normalt høyere grad av egenkapital enn for et selskap med lav risikoeksponering. AtB er i sin markedsposisjon som «offentlig monopolist» i mindre grad utsatt for konkurranse og risiko enn andre kommersielle selskap når det gjelder prissetting av sine tjenester og forsvar av markedsandeler. AtB er likevel eksponert for risiko knyttet til variasjoner i passasjerinntekter, kostnadsvekst i inngåtte kontrakter og kostnadsøkninger i forbindelse med etablering/bytte til nye kontrakter. Historisk sett har fylkeskommunen stilt opp og funnet løsninger når slike forhold har oppstått, slik at AtB ikke har blitt nødt til å foreta innsparinger andre steder eller gjennomføre større kutt i rutetilbudet.

På den andre siden har Trfk vektlagt fleksibilitet i eierstyringen av selskapet. Fleksibilitet gir eier valgmuligheter til å tilpasse tilskudd etter politiske prioriteringer av økonomi. Det at Trfk kan tilpasse støtten etter behov, kan ifølge PwC-rapporten være mer kostnadseffektivt og gi fylkeskommunen bedre kontroll over ressursbruken i AtB.

Dersom eier velger å øke egenkapital til AtB betraktelig i tråd med det AtB ønsker, vil dette binde en betydelig del av fylkeskommunale midler. Det vil gi Trfk mindre fleksibilitet til å prioritere økonomiske midler til andre områder som fylkeskommunen har ansvar for.

Selvstendighet hos selskapet vs. eiers kontroll og overvåkning

Målsettingen med eierskapet i AtB er tett knyttet til fylkeskommunens samfunnsoppdrag. Aksjeselskap er valgt som organisasjonsmodell for oppgaveløsning og administrering av kollektivtrafikken i Trøndelag fordi det er en transparent, fleksibel og ryddig organisasjonsform, regulert av aksjeloven. Videre gjør aksjeselskapsformen det mulig å sette sammen et profesjonelt og tilpasset styre. Aksjeselskapenes selvstendighet er viktig, og eier må ta hensyn til og legge til rette for at AtB settes i stand til å utøve tilstrekkelig selvstendighet i tråd med selskapslovgivningen. Fylkesdirektøren vurderer at AtB har en rimelig grad av selvstendighet i hvordan selskapet benytter sine tilskudd, uten at fylkeskommunen detaljstyrer dette.

Med begrenset egenkapital vil selskapets muligheter til å ta beslutninger som innebærer større økonomisk risiko være begrenset. Slike beslutninger må i stor grad tas sammen med aksept fra eier i form av tilskuddsøkninger eller tilskuddsgarantier. Dette kan være uheldig da styrets rolle og ansvar i slike beslutninger blir redusert. Dette medfører at noe av den profesjonaliteten en ønsket å oppnå med aksjeselskapsmodellen blir underminert.

Selv om fylkeskommunen er forpliktet til å sette AtB i stand til å utøve selvstendighet i tilstrekkelig grad, i tråd med selskapslovgivningen, har eier mulighet til å utøve en viss grad av kontroll over selskapet. I forbindelse med det kommende arbeidet med revidering av dagens eierstrategi for AtB bør det gjøres en vurdering av hvordan styringsrelasjonen mellom fylkeskommunen som eier og AtB skal være.

På den ene siden kan det argumenteres for større muligheter for politiske prioriteringer dersom Trfk fortsetter med den fleksible tilskuddsordningen vi har i dag. AtB vil gjennom

dette kunne få det økonomiske handlingsrommet som gjør selskapet i stand til å handle i tråd med eiers målsetninger. På den andre siden kan det argumenteres for at slike signaler også kan komme gjennom tydelige prinsipper for eierstyring og eierdialog i løpet av året. Fylkesdirektøren vil utrede dette nærmere i arbeidet med revidering av eierstrategien.

Risikohåndtering vs. risikoavlastning

En styrket egenkapital vil gjøre AtB i bedre stand til å håndtere inntektssvingninger og ekstraordinære prisøkninger uten eierinvolvering. Dersom eier velger en løsning med høyere egenkapital, vil AtB settes i stand til å ta en større del av endringsrisikoen enn i dag. Styret i AtB vil med dette få en mer aktiv rolle og et tydelig ansvar for beslutninger når både planlagte og uforutsette endringer må håndteres. Dette er i tråd med intensjonene bak valg av aksjeselskap som organisasjonsmodell for AtB.

Den praksis som har vært fremtredende de siste årene som innebærer å engasjere fylkestinget når ekstra finansiering er etterspurt som alternativ til å gjennomføre andre tiltak, innebærer at mye av risikohåndteringen er flyttet ut av selskapet. Dette avlaster selskapet for betydelig risiko, men er samtidig en stor usikkerhetsfaktor for selskapets styre da denne risikoavlastningen ikke er formalisert i avtaler eller garantier mellom oppdragsgiver og selskap. AtBs og fylkesdirektørens erfaringer med denne praksisen er ikke udelt positive, spesielt fordi prosessene rundt ekstra tilskuddsbehov kan tar administrative ressurser og kan få preg av brannslukning og kortsiktige løsninger.

Vurdering av forsvarlig nivå på egenkapitalen fremover

PwC-rapporten har gjort vurderinger av egenkapitalsituasjonen i AtB, både med og uten å hensynta bufferen.

AtB har gjennom innspill til Eiermelding 2023 argumentert for at et nivå på egenkapitalen lik 9% av driftsinntektene er ønskelig. Dette vil ifølge beregningene i rapporten medføre et behov for en økning i kapital på 184 millioner kroner innen 2029. I henhold til prognosene i rapporten (side 24) ville dette medført en egenkapitalandel på 27%.

PwC vurderer soliditet og nøkkeltallet egenkapitalandel (EK/totalkapital) som et av de mest relevante målene for hva som er forsvarlig for et aksjeselskap. Som tidligere nevnt er det vanlig å anbefale en egenkapitalandel på minst 20-30%.

Egenkapitalandelen til AtB er ved inngangen til 2024 på 22,1% når man inkluderer bufferen. Dette kan argumenteres som tilstrekkelig og er innenfor det som generelt anbefales for aksjeselskap. Fylkesdirektøren vil også i denne sammenheng påpeke den spesielle situasjonen som AtB opererer i som aksjeselskap med offentlig eier og politiske formål. Arbeidet med eierstrategien vil komme tilbake til om eier skal sette et tallfestet mål på egenkapitalandelen i selskapet i fremtiden.

Muligheter for tilførsel av kapital

Fylkesdirektørens vurdering er at gitt måten AtB styres på i dag, er det utfordrende å skape organisk vekst i egenkapitalen, slik også PwC-rapporten påpeker. Det er derfor, etter fylkesdirektørens vurdering, nærliggende å se på metoder for direkte tilførsel av kapital også fremover.

PwC har gjort noen vurderinger knyttet til lån og garantier fra Trfk til AtB, men vurderer det som utfordrende jamfør strengt regelverk i kommuneloven, EØS-regelverk med videre. De anbefaler at juridiske vurderinger må gjøres før slike modeller tas i bruk. De påpeker likevel at det er anledning for fylkeskommunen å stille garantier med lav risiko, helt begrenset og på nærmere vilkår. Fylkesdirektøren vurderer derfor at det er mulig å etablere en garanti inntil et mer langsiktig nivå på egenkapitalen er på plass, slik styret i AtB ytret et ønske om i [FT-sak 56/24](#) eiermelding for AtB 2023. Fylkesdirektøren vurderer derimot at det per i dag ikke er noe som tilsier at en slik garanti må etableres omgående, dette dersom partene har en gjensidig forståelse av at dagens tette håndtering rundt økonomiske utfordringer fortsetter inntil nye styringsrelasjoner er etablert. Fylkesdirektøren ønsker derfor å utrede behov, størrelse og eventuell nødvendighet av en slik midlertidig garanti i det videre arbeidet med eierstrategien.

Økonomiske konsekvenser

Fylkesdirektørens innstilling har ingen direkte konsekvenser for fylkeskommunens økonomi på nåværende tidspunkt. En eventuell fremtidig styrking av AtBs egenkapital gjennom direkte tilførsel vil medføre en betydelig økonomisk konsekvens.

Konsekvenser for klima og miljø

Fylkesdirektørens innstilling har ingen direkte konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse

Fylkesdirektørens innstilling har ingen direkte konsekvenser for folkehelse.

Fylkesdirektørens konklusjon:

Fylkesdirektøren vurderer det dithen at rapporten og vurderingene gjort av PwC gir et godt grunnlag for de problemstillingene som må vurderes for å finne og iverksette en varig og god løsning på egenkapitalsituasjonen for AtB. Fylkesdirektøren mener behovet for utvidet egenkapital bør ses i sammenheng med den styring og kontroll fylkeskommunen som eier ønsker å ha overfor selskapet. Fylkesdirektøren anbefaler derfor at det i forbindelse med revidering av eierstrategi for AtB spesifiseres hvilket nivå egenkapital og/eller garanti bør være på, som samsvarer med foreslåtte generelle prinsipper for eierstyring av AtB.

Fylkesdirektøren anbefaler at fylkeskommunen inntil dette arbeidet er ferdigstilt fortsetter å samhandle tett og håndtere AtBs eventuelle merbehov og utfordringer løpende.